

JADVYGA MALŪKAITĖ- PETKEVIČIENĖ 1928 03 06–2015 02 22

Jadvyga Malūkaitė-Petkevičienė gimė 1928 m. kovo 6 d. Kretingos apskr. Mosėdžio vls. Daukšių k. ūkininkų šeimoje. 1944 m. jos tėvai buvo kelis kartus areštuoti, tardomi. 1947 m. Jadvyga kartu su tėvu buvo areštuota. Tėvas nuteistas, kalintas Komijos lageriuose. Jadvyga buvo kaltinama, kad perdavusi partizanams kulkosvaidį ir rašomąją mašinėlę. NKVD nesurinkus pakankamai kaltės įrodymų, buvo paleista.

Kardo rinktinės vado nurodymu išvyko į Panevėžį, ten baigė gimnaziją ir draugų padedama 1950 m. rudenį įsidarbino Darbėnų valsčiaus Vaineikių pradžios mokyklos mokytoja. Rėmė partizanus. 1951 m. Jadvygos ryšiai su partizanais buvo išaiškinti ir tų pačių metų spalio 2 d. ištremta į Krasnojarsko kr. Ačinsko r. Malyj Uluj kaimą.

Iš tremties J. Petkevičienė grįžo 1958 m. liepos mėn. Įgijo medicinos sesers specialybę. Nuo 1971 m. apsigyveno Šiauliuose, įsidarbino medicinos seserimi.

1972 m. kartu su vyru Jonu įsitraukė į judėjimą už tikinčiųjų teises, rinko informaciją pogrindžio spaudai, platino leidinius. Sergejaus Kovaliovo teismo metu susipažino su rusų disidentais. Lankydamasi pas juos perduodavo informaciją apie įvykius Lietuvoje, nuveždavo dokumentų, pogrindinių leidinių. Ji lankydavo lageriuose politinius kalinius, teikė jiems visokeriopą paramą, bendradarbiavo rengiant Lietuvos Helsinkio grupės dokumentus. Pasirašė „45 pabaltijiečių memorandumą“ ir daugelį kitų dokumentų. 1975–1977 m. organizavo tradicines religines eitynes į Šiluvą, Kryžių kalną. 1981 m. birželio mėn. kartu su bendraminčiais organizavo Rainių žudynių 40-ųjų metinių minėjimą, 1988 m. – Vasario 16-osios minėjimą Šiluvoje.

Dalyvaudavo susibūrimuose S. Kovaliovo, Viktoro Petkaus, Romo Ragaišio, Balio Gajausko ir kitų teismų metu Vilniuje: 1978 m. liepos 10 d. atsisakė liudyti V. Petkaus teisme. Tą pačią dieną po teismo posėdžio buvo sulaikyta. 1983 m. suėmus kunigą Alfonsą Svarinską, buvo viena iš 9 asmenų, pasirašiusių kreipimąsi į LSSR KGB padalinio vadovą. Pasirašiusieji pareiškė savo valią būti įkalinti vietoj kunigo A. Svarinsko. Teismo metu ji protestavo dėl milicijos elgesio, dėl to buvo vienai parai sulaikyta.

Daug kartų buvo tardoma KGB, kelis kartus areštuota. 1976 m. gegužės 5 d. buvo išlaipinta Vilniuje iš traukinio, vykstančio į Maskvą, nuvesta į Transporto milicijos skyrių, nuodugnai iškratyta, patikrinti visi asmeniniai daiktai, drabužiai. Nieko „antitarybinio“ neradę, saugumiečiai jai leido vykti į Maskvą, nors KGB sekė ją sekė. 1977 m. rugpjūčio 23 d. buvo iškviesta į KGB Vilniuje dėl B. Gajausko bylos, šiurkščiai tardyta. Galiausiai jai su vyru Jonu buvo pasiūlyta išvykti gyventi į Vakarų.

Jadvyga Malūkaitė-Petkevičienė ir Jonas Petkevičius (dešinėje) Orvidų sodyboje.
Nuotrauka iš www.partizanai.org, www.lzinios.lt.

1979 m. rudenį iš Gimdymo namų, kuriuose tuo metu dirbo medicinos seserimi, operatyviniai KGB darbuotojai norėjo ją priverstinai vežti pas KGB tardytoją. Jai kategoriškai atsisakius, vis dėlto pačiupo ją einančią iš darbo ir įsodino į mašiną. Buvo verčiama atsisakyti savo parašo po „45 pabaltijiečių memorandumą“ ir kitais dokumentais.

Dėl dalyvavimo mitinge prie A. Mickevičiaus paminklo 1987 m. rugpjūčio 23 d. Vilniuje Jadvygos darbovietėje, Tuberkuliozės dispanseryje, buvo surengtas bendradarbių „teismas“, pasirodė šmeižikiškos žinutės spaudoje.

Prasidėjus Lietuvoje Atgimimui buvo aktyvi jo rėmėja ir dalyvė. J. Petkevičienė yra gavusi ne vieną valstybinį apdovanojimą.

Mirė 2015 m. vasario 22 d.